

תורת העולה

The Law of the Olah

(1) ויקרא א-1

(א) וידבר ה' אל-משה לאמר: (ב) צו את-אהרן ואת-בניו לאמר זאת תורת העולה הוא העלה על מוקדה על-המזבח כל-הלילה עד-הפקר ואש המזבח תוקד בו: (ג) ולבש הפהן מדו בד ומכנסי-בד ילבש על-בשרו והרים את-הדשן אשר תאכל האש את-העלה על-המזבח ושמו אצל המזבח: (ד) ופשט את-בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את-הדשן אל-מחוץ למחנה אל-מקום טהור: (ה) והאש על-המזבח תוקד-בו לא תכבה ובער עליה הפהן עצים בבקר בבקר וערך עליה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים: (ו) אש תמיד תוקד על-המזבח לא תכבה:

(2) ד' דוד עבי הופמן ויקרא א-ב

היא העולה - הוא משפט מבאר למלת העולה. המצוה הבאה אינה חלה על כל עולה, כי הכהן אינו מצווה לתרום את הדשן אחר הקרבת כל אחת ואחת מן העולות, אלא רק פעם אחת ביום, היינו בכל בוקר. המצוה הבאה מכוונת לפי זה אל אותה העולה, היוקדת על המוקד כל הלילה. ראשית, היתה כאן הכוונה אל קרבן-התמיד של הערב, שהיה מונח במשך כל הלילה על המוקדה בין אם אוכלה בין אם לא אוכלה; אבל הפסוק הוא משפט כולל ומרבה גם עולות אחרות, ולדברי חכמינו כולל השם עולה כאן לא רק את העולות במובנן המצומצם, כלומר העולה, כי אם כל שעולה באש על המזבח, כלומר גם חלבי השלמים (הם נזכרו במיוחד בפסוק ה). דעה זו היא בוודאי הנכונה, כי בשעה שהכהן מרים את הדשן, אשר תאכל האש את העולה, הוא יקח ממילא גם את דשן האימורים של הקרבנות האחרים, משום שהרי אי-אפשר להוציא אותם מתוך השאר. כל שאר עולות או חלבים אינם צריכים להיות בהכרח על המזבח, ואילו עולת-תמיד של הערב היתה בכל לילה על המזבח.

(3) שמות לבח

ואת-מזבח העלה ואת-כל-כליו ואת-הקיד ואת-פנו:

(4) שמות להטו

אתו מזבח העלה ואת-מכבד הנחשת אשר-לו את-בגדיו ואת-כל-כליו את-הקיד ואת-פנו:

(5) שמות כט, לח-מ

(לח) וזה אשר תעשה על-המזבח כבשים בני-שנה שנים ליום תמיד: (לט) את-הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים: (מ) ועשרן סלת בלול בשמן כתיבת רבע ההין ונסך רביעת ההין יין לכבש האחד: (מא) ואת הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר וכנספה תעשה לה לריח ניחוח אשה לה: (מב) עלת תמיד לדרתיכם פתח אהל-מועד לפני ה' אשר אועד לכם שמה לדבר אליך שם: (מג) ונערת שמה לפני ישראל ונקדש בכבד: (מד) וקדשתי את-אהל מועד ואת-המזבח ואת-אהרן ואת-בניו אקדש לכהן לי: (מה) ושכנתי בתוך בני ישראל והייתי להם לאלהים: (מו) וידעו כי אני ה' אלהיהם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם אני ה' אלהיהם:

(6) דמב"ם ספר המצוות מצוות עשה כ"ט

היא שצונו להבעיר אש על המזבח בכל יום תמיד. והוא אמרו יתעלה אש תמיד תוקד על המזבח, וזה לא יתכן אלא במה שצוה בהתמדת שום האש על העצים בבקר ובין הערבים. כמו שנתבאר בשני של יומא ובמסכת תמיד. ובבאור אמרו אע"פ שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט. וכבר התבאר דני מצוה זו ביומא ותמיד, רוצה לומר מצות מערכת האש אשר יעשו בכל יום במזבח.

(7) השגות רמב"ן לספר המצוות מצוות עשה ששכחן י"א

שנצטוונו להקריב כל הקרבנות הבאים בנדבה או בחובה בין שני התמידין לא קודם תמיד של שחר ולא אחר תמיד של בין הערבים, והוא אמרו יתעלה וערך עליה העולה והקטיר עליה חלבי השלמים (יומא ל"ג) **עליה השלם כל הקרבנות כולן**, ירצה לומר שמשעה שמסדר הכהן המערכת כאמרו ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר יעלה עליה העולה הידועה שהיא עולת הבקר ועליה יקטיר וישלים כל הקרבנות לא על התמיד הבא בערב וזו היא מצות עשה. ובגמרא פסחים (דף נ"ט) אמר בפירוש אין לך דבר שקודם לתמיד של שחר אלא קטורת ואין לך דבר שמתעכב אחר תמיד של בין הערבים אלא קטורת ונרות ופסח ומחוסר כפורים בערבי פסחים רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר אף מחוסר כפורים בשאר ימות השנה שטובל ואוכל בקדשים לערב, ושאלו בשלמא לת"ק אתי עשה דפסח שיש בו כרת ודחי עשה דהשלמה אלא לרבי ישמעאל מכדי האי עשה והאי עשה מאי אולמיה דהאי עשה מהאי עשה. והנה למדנו שיש בזה מצות עשה כלומר שהמקדים או המאחר קרבנו לזמנים הנזכרים עובר בלאו הבא מכלל עשה שהוא עשה:

(8) דמב"ם ספר המצוות מצוות לא תעשה פ"א

שהזהירונו מלכבות אש מעל המזבח, והוא אמרו יתעלה אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. ובספרי **המכבה עובר בלא תעשה** וכל העובר על לאו זה וכבה ואפילו גחלת אחת מגחלי המזבח לוקה. וכבר התבאר משפטי מצוה זו בעשירי מזבחים.

(9) אברבנאל ויקרא ו:ב

והנה אמר הכתוב זאת תורת העולה לא ללמדנו משפט כללי בכל העולות שיהיו כן כי הכתוב הזה מדבר בפרט בעולת הערב שהיא מוקטרת על המזבח כל הלילה וכאלו יאמר הכתוב על מה שנזכר בסדר ויקרא מהעולות זאת תורת העולה ר"ל זאת שכבר זכרנו לעיל בדבור שעבר היא תורה כוללת לכל העולות. ואמרו עוד היא העולה פרט ופירש שהוא מדבר באותה עולה שהיא נקטרת כל הלילה וזו היא עולת הערב והענין הוא ללמדנו שהעולה יכולה להיות נקטר' והולכת כל הלילה עם היות שבסדר ויקרא לא הוזכרו התמידין לא עולת הבקר ולא עולת הערב הנה אמר כאן היא העולה לפי שכבר נתפרש בסדר ואתה תצוה ענין התמידין כמ"ש וזה אשר תעשה על המזבח כי שם כתיב את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים. ואמר עולת תמיד לדורותיכם ומפני זה נתן כאן משפטה באמרו היא העולה... והנה לא אמר כיוצא בזה על עולת הבקר ר"ל להכשיר שתהיה נקטרת כל היום לפי שלא היה צריך לומר שהקרבן יהיה נקטר בכל יום הקרבנות כי בידוע הוא. ואם לא יהיה כן לא יהיה נקרב. אמנם בעולת הערב אולי חשב אדם שבהיותה נקטרת כל הלילה לא היתה נקטרת ביום הקרבנות אלא בלילה יום המחרת ושאיין הלילה ההיא כשירה להקטרה כיון שאין אותה לילה מזמן יום הקרבנות אלא מיום מחרתו. כמ"ש ויהי ערב ויהי בקר יום אחד לזה הוצרך הכתוב להכשיר הלילה הבאה אחרי יום הקרבנות לענין ההקטרה.

(10) דמב"ם תמידין ומוספין - הקדמה

יש בכללן תשע עשרה מצוות שמונה עשרה מצוות עשה ואחת מצות לא תעשה וזה הוא פרטן

א. להקריב שני כבשים בכל יום עולות	יא. מוסף הפסח
ב. להדליק אש על המזבח בכל יום	יב. להקריב עומר התנופה
ג. שלא לכבותה	יג. לספור כל איש שבעה שבועות מיום הקרבת העומר
ד. להרים את הדשן בכל יום	יד. מוסף עצרת
ה. להקטיר קטורת בכל יום	טו. להביא שתי הלחם עם הקרבנות הבאות בגלל הלחם ביום עצרת
ו. להדליק נרות בכל יום	טז. מוסף ראש השנה
ז. שיקריב כהן גדול מנחה בכל יום והיא הנקראת חביתין	יז. מוסף יום צום
ח. להוסיף שני כבשים עולות בשבת	יח. מוסף החג
ט. לעשות לחם הפנים	יט. מוסף שמיני עצרת
י. מוסף ראשי חדשים	

וביאור מצוות אלו בפרקים אלו